

Patètic

Ara, tot és patètic. Per poc malament que et quedin uns pantalons, de seguida hi ha algú que diu: «Et queden patètics. » Si un sopar va ser mínimament avorrit te l'expliquen dient: «Va ser un sopar patètic.» [...] El comentarista esportiu explica que el partit de futbol ha acabat amb «un resultat patètic.» Fins en el discurs d'investidura com a doctor honoris causa, Francisco Ayala va dir que el nacionalisme de la generació del 98 «va ser patètic.»

¿De debò totes aquestes coses mereixen el qualificatiu de «patètic»? Ja no hi ha coses ni situacions penoses, ridícules, avorrides, lamentables, fatals, tristes, risibles, grotesques, carrinclones, deplorables, llastimoses o desoladores. Ara, a totes aquestes coses o situacions se'ls encoloma el qualificatiu de «patètiques» i avall que fa baixada.

Adéu, matisos. De tan mal utilitzat, l'adjectiu ha acabat perdent el sentit original i convertint-se en un clixé del qual cal fugir. Els pantalons a què es referia qui els qualificava de patètics ¿eren realment patètics o més aviat mal fets, malgirbats o ridículs? El sopar ¿va ser realment patètic o avorrit i prou? [...] I el resultat del partit ¿va ser realment patètic o el que va passar és que hi va haver molta diferència de gols?

L'ús abusiu de «patètic» va començar fa cosa de cinc o sis anys. Influenciats per les males traduccions de l'anglès, molts guionistes de televisió van descobrir l'adjectiu just aleshores i el van trobar brillant: «patètic» és una paraula sonora, té força, i convenientment utilitzada afegia una pinzellada d'exageració que feia més impactant el text que escrivien. De la televisió es va escampar a la premsa i, com passa sovint, han acabat fent-lo servir per tot i, doncs, matant-lo. Ara, no hi ha un dia que no el sentis tres o quatre cops. Fins al punt que qualsevol periodista o guionista amb un mínim bon gust ha de repassar un parell de vegades allò que ha escrit per veure si per inèrcia hi ha deixat caure cap «patètic», i aleshores treure'l. En aquest llenguatge reduccionista que corre, «patètic» s'ha convertit en l'oposat de «genial». Des de fa encara més anys, tot allò que és mínimament acceptable és «genial». Si no són «patètics», els pantalons són «genials». Si no és «patètic», el sopar és «genial». I el resultat del partit de futbol, també: un resultat «genial». Al món ja no hi ha coses bones o dolentes. Ara tot és o bé «genial» o bé «patètic». I entre tots dos qualificatius, el desert.

Patètic, francament.

Quim Monzó